

Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης & πρόσφατη νομολογία

Αλέξανδρος-Ι. Καργόπουλος
Πρωτοδίκης – Programme Officer, SNE, FRA

ΕΣΔΙ, 11 Μαρτίου 2021,
Θεσσαλονίκη

- ❑ Βασικά χαρακτηριστικά ΕΕΣ και πρόσφατη νομολογία
- ❑ Πρόσφατη Νομολογία σχετικά με την **ΑΡΧΗ ΕΚΔΟΣΗΣ/ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΕΕΣ ΚΑΙ ΦΥΣΗ ΕΕΣ ΩΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ**
 - ❑ Αρχή έκδοσης/εκτέλεσης ως ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ
 - ❑ Εγγυήσεις Δικαστικής Προστασίας κατά το στάδιο έκδοσης/εκτέλεσης ΕΕΣ

Χαρακτηριστικά & Καινοτομίες

- ❖ Βάση του ΕΕΣ: Η αρχή της «αμοιβαίας αναγνώρισης»
- **Μετάβαση από την «έκδοση» στην «παράδοση»**
- Αμιγώς «δικαστική» διαδικασία
- Κατάργηση «διττού» αξιολοίνου
- Περισσότεροι προβλεπόμενοι λόγοι άρνησης
- Κατάργηση της απαγόρευσης έκδοσης ημεδαπών
- Πρόβλεψη «συνοπτικής» διαδικασίας παράδοσης

Διττό αξιόποινο

- Δεν παραβιάζεται η αρχή n.c.n.p.s.l. από την κατάργηση του διττού αξιόποινου (C-303/05, *Advocaten voor de Wereld VZW*, 2007)

Λαμβάνονται υπόψη:

- τα όρια επαπειλούμενων ποινών στο κράτος έκδοσης του ΕΕΣ κι όχι στο κράτος εκτέλεσης (C-463/15 PPU, *Openbaar Ministerie κατά A*, διατ. 2015)
- τα όρια επαπειλούμενων ποινών στο κράτος έκδοσης του ΕΕΣ όπως ίσχυαν κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης (C-717/18, X, 3 Μαρτίου 2020)

Στάδια στη Διαδικασία του ΕΕΣ

Προηγείται η
Εθνική ποινική
διαδικασία

Ακολουθεί η
Έκδοση ΕΕΣ από
δικαστική αρχή

Παρεμβάλλεται η
Κεντρική Αρχή

Παραλαβή και
Εκτέλεση ΕΕΣ
από δικαστική
αρχή του κράτους
εκτέλεσης

- το σύστημα **έκδοσης** ΕΕΣ περιλαμβάνει προστασία των δικαιωμάτων:
 - στο πρώτο επίπεδο, κατά την έκδοση της εθνικής απόφασης
 - στο δεύτερο επίπεδο, κατά την έκδοση του ΕΕΣ
- ✓ *Η απόφαση όπου στηρίζεται το ΕΕΣ και το ίδιο το ΕΕΣ πρέπει να εκδίδονται από «δικαστική αρχή» που περιβάλλεται από εγγυήσεις ανεξαρτησίας*
- ✓ **Επιπλέον**, τουλάχιστον σε ένα από τα δύο επίπεδα πρέπει να υφίσταται «αποτελεσματική δικαστική προστασία»
- Σε τρίτο επίπεδο, το σύστημα **εκτέλεσης** ΕΕΣ διέπεται από τις ίδιες αρχές

Πρώτο Στάδιο

- Απαιτείται η προηγούμενη έκδοση εθνικού εντάλματος σύλληψης από «δικαστική αρχή». Άλλως, το ΕΕΣ δεν είναι έγκυρο (C-241/15, Bob-Dogi, 1ης Ιουνίου 2016)
- Το γράμμα της απόφασης πλαίσιο που αναφέρεται σε «εντάλματος σύλληψης»
- Η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης στηρίζεται στην παραδοχή ότι τα κράτη παρέχουν ισοδύναμη και αποτελεσματική προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων
- Συνιστά τέτοια «δικαστική απόφαση», η επικύρωση, εθνικού εντάλματος συλλήψεως από την εισαγγελική αρχή που εκδόθηκε από την αστυνομία (C-453/16 PPU, Özcelik, 10ης Νοεμβρίου 2016)
- «Εθνικό ένταλμα» μέτρο δικαστικού καταναγκασμού που αφορά την αναζήτηση και σύλληψη ενός προσώπου σε βάρος του οποίου έχει ασκηθεί δίωξη, ανεξαρτήτως ονομασίας (C-414/20 PPU, MM, 13 Ιανουαρίου 2021)

Δεύτερο Στάδιο - Έκδοση ΕΕΣ

- Το ΕΕΣ αποτελεί «δικαστική απόφαση», πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να έχει εκδοθεί από «δικαστική αρχή».
- Ακόμη κι όταν το ΕΕΣ στηρίζεται σε απόφαση που εκδόθηκε από δικαστή ή δικαιοδοτικό όργανο
- Η «δικαστική αρχή» παρεμβαίνει κατά την έκδοση του ΕΕΣ, με σκοπό την άσκηση ελέγχου.
- Είναι απαραίτητο να παρέχεται η εγγύηση του προηγούμενου δικαστικού ελέγχου προς την αρχή εκτέλεσης.

σχετ: C-508/18 και C-82/19 PPU, Ογ και ΡΙ, 27 Μαΐου 2019, κ.α.

Έννοια «Δικαστικής Αρχής»

- «Αυτοτελή» έννοια με ομοιόμορφη ερμηνεία σε όλη την Ένωση.
- Αναφέρεται στη δικαστική εξουσία, η οποία διακρίνεται, από την εκτελεστική εξουσία, σύμφωνα με την αρχή της διακρίσεως των εξουσιών
- (Α) Καταλαμβάνει αρχές που μετέχουν στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης στα κράτη μέλη:
 - Λ.χ. οι εισαγγελίες που ασκώντας τη δίωξη την άσκηση της δικαιοδοτικής εξουσίας από τα ποινικά δικαστήρια
- (Β) Πρέπει η αρχή έκδοσης ΕΕΣ να περιβάλλεται με όλες τις εγγυήσεις ανεξαρτησίας που προσιδιάζουν σε «δικαστικές» αποφάσεις. Οι εν λόγω αρχές πρέπει
 - Να ελέγχουν τις προϋποθέσεις έκδοσης ΕΕΣ, ιδίως την αρχή της αναλογικότητας αντικειμενικώς, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ενοχοποιητικά και τα απαλλακτικά στοιχεία
 - χωρίς να είναι εκτεθειμένη στον κίνδυνο να υπόκειται η εξουσία της λήψεως αποφάσεων σε εξωτερικές εντολές ή οδηγίες, ιδίως εκ μέρους της εκτελεστικής εξουσίας

«Δικαστική Αρχή/Απόφαση»: Περιπτώσολογία

Δεν εμπίπτουν:

- Οι αστυνομικές υπηρεσίες (Σουηδία) (C-452/16 PPU, Poltorak, Νοεμβρίου 2016)
- Υπουργείο Δικαιοσύνης (Λιθουανία) (C 477/16 PPU, Kovalkovas, 10 Νοεμβρίου 2016)
- Οι (Γερμανικές) εισαγγελικές αρχές που είναι εκτεθειμένες, άμεσα ή έμμεσα, σε εντολές ή οδηγίες, εκ μέρους της εκτελεστικής εξουσίας (C-508/18 και C-82/19 PPU, OG και PI, 27 Μαΐου 2019)

Εμπίπτουν:

- Ο γενικός εισαγγελέας (Λιθουανίας) που τελεί υπό νομικό καθεστώς, με επαρκείς εγγυήσεις ανεξαρτησίας από την εκτελεστική εξουσία (C-509/18, PF, 27 Μαΐου 2019)
- Οι εισαγγελικοί λειτουργοί (Γαλλίας) οι οποίοι υπάγονται στους ιεραρχικώς προϊσταμένους τους, και τελούν υπό καθεστώς με εγγυήσεις ανεξαρτησίας, ιδίως έναντι της εκτελεστικής εξουσίας (C-566/19 PPU και C-626/19 PPU, JR και YC, 12 Δεκεμβρίου 2019)
- Η επικύρωση από δικαστήριο (Αυστρία) της απόφασης εισαγγελίας που είναι ενδέχεται να λάβει, άμεσα ή έμμεσα, εντολές ή οδηγίες σε συγκεκριμένη υπόθεση από την εκτελεστική εξουσία (C-489/19 PPU, NJ, 9 9 Οκτωβρίου 2019)

Απαιτήσεις «Αποτελεσματικής Δικαστικής Προστασίας»

Γιατί;

- Το ΕΕΣ θίγει το δικαίωμα του ενδιαφερομένου στην ελευθερία, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 6 του Χάρτη
- Το δικαίωμα σε δικαστική προστασία (αρ. 47 Χάρτη) υποχρεώνει τέτοιες αποφάσεις να υπόκεινται σε έλεγχο από δικαστήριο
- Η έκδοση ΕΕΣ από αρχή που δεν είναι δικαστής ή δικαιοδοτικό όργανο, πρέπει να μπορεί να προσβληθεί σε δικαστήριο, ακόμη κι αν εκδίδεται από «δικαστική αρχή»
- Πρέπει να μπορεί να ασκηθεί δικαστικός έλεγχος είτε στο ίδιο το ΕΕΣ, είτε στην εθνική δικαστική απόφαση στην οποία στηρίζεται, πριν από την εκτέλεσή του.

Πότε;

- Τουλάχιστον, σε ένα από τα δύο πρώτα επίπεδα προστασίας (εθνικό – έκδοση ΕΕΣ).
- Εναπόκειται στα κράτη μέσω των δικονομικών κανόνων τους. Η πρόβλεψη αυτοτελούς ενδίκου μέσου δεν είναι απαραίτητη

Περιπτωσιολογία «Αποτελεσματικής Δικαστικής Προστασίας»

Δεν πληρούται:

- ΕΕΣ που εκδόθηκε από εισαγγελία (Βουλγαρία), βάσει διάταξης κράτησης του ιδίου, χωρίς να προβλέπεται δικαστικός έλεγχος πριν την παράδοση του εκζητούμενου (C-648/20 PPU, PI, 10 Μαρτίου 2021)

Πληρούται :

- Έκδοση ΕΕΣ βάσει εθνικού εντάλματος από ανακριτή στο οποίο στηρίζεται το ΕΕΣ με δυνατότητα προσφυγής για κήρυξη ακυρότητας (Γαλλία) (C-566/19 PPU και C-626/19 PPU, JR και ΥC, 12 Δεκεμβρίου 2019)
- Έκδοση ΕΕΣ από εισαγγελία με εχέγγυα ανεξαρτησίας μετά από προσωρινή κράτηση που διατάχθηκε από δικαστήριο μετά την εξέταση της αναλογικότητας της κράτησης και της έκδοσης ΕΕΣ (Σουηδία) (C 625/19 PPU, XD, 12 Δεκεμβρίου 2019)
- Έκδοση ΕΕΣ για εκτέλεση καταδικαστικής απόφασης από εισαγγελία, ο οποίος πληροί τα εχέγγυα ανεξαρτησίας, η οποία όμως απόφαση δεν υπόκειται σε ένδικο μέσο (Βέλγιο) (C 627/19 PPU, ZB, 12 Δεκεμβρίου 2019)

Έλλειψη «Αποτελεσματικής Δικαστικής Προστασίας»

C-414/20 PPU, MM, 13 Ιανουαρίου 2021

- Το δικαστήριο μετά την παράδοση του καταζητούμενου οφείλει να ελέγξει παρεμπιπτόντως τις προϋποθέσεις έκδοσης του ΕΕΣ, εφόσον προσβάλλεται ενώπιον του.
- Η προσωρινή κράτηση αποφασίζεται βάσει του εθνικού δικαίου, δεν υπάρχει υποχρέωση απόλυσης

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!